

การควบคุมอุณหภูมิร่างกายด้วยการใช้เครื่องปรับอุณหภูมิ

(Caring with hypo-hyperthermia)

คำจำกัดความ (Definition)

การควบคุมอุณหภูมิร่างกายเป็นการควบคุมอุณหภูมิร่างกายให้สู่ภาวะปกติด้วยการใช้เครื่องปรับอุณหภูมิ

วัตถุประสงค์ (Objective) เพื่อ

- ควบคุมอุณหภูมิร่างกาย
- ลดการเผาผลาญของร่างกาย
- ความรู้สึกรاحةสบาย

อุปกรณ์ (Equipment)

- เครื่องปรับอุณหภูมิ (hypo-hyperthermia)
- ผ้าห่มที่ใช้สำหรับเครื่องปรับอุณหภูมิ (Blanket)
- ตัววัดอุณหภูมิร่างกาย (Probe)
- น้ำกลั่น (Sterile water) 2.5 แกลลอน
- ถุงมือสะอาด
- ผ้าเช็ดตัว

การประเมิน (Assessment)

การใช้กระแสไฟฟ้า ประเมินอุณหภูมิร่างกายที่ผ่านมา สัญญาณชีพและการรับรู้ของอวัยวะต่างๆ การไหลเวียนเลือดส่วนปลาย การทำงานของผิวหนังและตรวจสอบสภาพของอุปกรณ์ความเที่ยงตรงในการปรับอุณหภูมิก่อนใช้งาน

ข้อวินิจฉัยการพยาบาล (Nursing diagnosis)

- อุณหภูมิร่างกายสูง (Hyperthermia)
- มีโอกาสดเกิดการบาดเจ็บต่อผิวหนัง (Risk for injury)
- ขาดความรู้ (Deficient knowledge)

4. มีโอกาสผิวหนังสูญเสียหน้าที่ (Risk for impaired skin integrity)
5. การควบคุมอุณหภูมิไม่ได้ตามที่กำหนด (Ineffective thermoregulation)
6. ปวดเฉียบพลัน (Acute pain)

การวางแผนการพยาบาลและผลลัพธ์ (Outcome identification and planning)

อุณหภูมิร่างกายปกติ ลักษณะผิวหนังปกติ

ขั้นตอนการปฏิบัติ (Implementation)

กิจกรรม (Action)	เหตุผล (Rationale)
<ol style="list-style-type: none"> 1. การเตรียมเครื่องปรับอุณหภูมิและผ้าห่ม <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ตรวจสอบสภาพทั่วไปของเครื่องปรับอุณหภูมิและผ้าห่ม 1.2 ตรวจสอบช่องเติมน้ำกลั่นโดยให้ระดับน้ำอยู่สูงถึงระดับตะแกรง 2. ตรวจสอบการทำงานของเครื่องปรับอุณหภูมิ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 นำเครื่องปรับอุณหภูมิและผ้าห่มไปที่เตียง 2.2 ปูผ้าห่มบนที่นอนในแนวราบ ระวังไม่ให้มีช่องมีลม และไม่ให้ผ้าสัมผัสตัวผู้ป่วยโดยตรงด้วยการใช้ผ้าปูที่นอนปูทับผ้าห่ม 2.3 เสียบสายตรงต่อจากผ้าห่มเข้ากับเครื่องปรับอุณหภูมิโดยขั้วหนึ่งเสียบเข้า Female coupling และอีกขั้วหนึ่งเสียบเข้า Male outlet ที่อยู่ในแนวตั้ง 2.4 เสียบปลั๊กไฟฟ้าและเปิดสวิตช์ (เปิด/ปิด) เครื่องปรับอุณหภูมิ กรณีไฟเข้าเครื่อง <ol style="list-style-type: none"> 2.4.1 ไฟสีเขียวในปุ่มสวิตช์จะสว่างขึ้น 2.4.2 Status display จะแสดง “CK SET 	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบความพร้อมก่อนใช้งาน - น้ำกลั่นเป็นตัวนำความร้อน และป้องกันการอุดตันภายในเครื่องปรับอุณหภูมิ - เตรียมความพร้อมและความสะดวกสำหรับการใช้งาน - ป้องกันผ้าห่มชำรุดจากการถูของมีคมที่มแทงและป้องกันการเกิดเนื้อตายจากความเย็นจัด(Frost bite) - ต่อบางจรการไหลของน้ำทำความเย็น - ให้จ่ายไฟฟ้าเข้าเครื่อง

กิจกรรม (Action)	เหตุผล (Rationale)
<p>PT”</p> <p>2.4.3 ไฟแสดงหน่วยอุณหภูมิจะสว่าง “Celsius” หรือ “Fahrenheit”</p> <p>2.5 ตั้งสวิตช์ของสากการอ่านไปที่ Celsius หรือ Fahrenheit</p> <p>2.6 เลือกวิธีการทำงานของเครื่องปรับอุณหภูมิ ได้แก่</p> <p>2.6.1 Automatic control mode</p> <p>2.6.1.1 เสียบ Probe ของเครื่องวัดอุณหภูมิเข้าที่ช่องเสียบ Probe ด้านข้างตัวเครื่อง และนำ Probe สอดเข้า Rectum ของผู้ป่วยลึกประมาณ 2-3 นิ้ว โดยใช้สารหล่อลื่นปลาย Probe ก่อนจะสอดเข้า rectum ของผู้ป่วย (กรณีผู้ป่วยมีปัญหาทาง Rectum ให้ใช้ Skin probe แทน)</p> <p>2.6.1.2 ตั้งอุณหภูมิตรงช่องตั้งอุณหภูมิ (Set point) ตามอุณหภูมิร่างกายของผู้ป่วยที่ต้องการ</p> <p>2.6.1.3 กดปุ่ม Auto control ไฟสีส้มจะสว่างขึ้น</p> <p>2.6.1.4 กรณีต้องการหยุดการทำงาน ของเครื่องเพื่อตั้งอุณหภูมิผู้ป่วยใหม่ให้กดปุ่ม Temp set ไฟแดงจะสว่างขึ้น พร้อมกับเครื่องจะหยุดทำงาน เพื่อรอการปรับตั้งใหม่</p> <p>2.6.2 Manual control mode</p> <p>2.6.2.1 ตั้งอุณหภูมิโดยกดปุ่ม Temp set ไฟสีแดงจะสว่างขึ้น พร้อมทั้งตั้งอุณหภูมิที่ต้องการ ค่าอุณหภูมิอ่านได้จากช่อง Set point</p> <p>2.6.2.2 กดปุ่ม Manual control เครื่อง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เลือกหน่วยอุณหภูมิที่ต้องการ - เลือกวิธีการทำงานของเครื่องให้เหมาะสมกับสภาวะไข้ของผู้ป่วย - เครื่องทำงาน โดยปรับอุณหภูมิของผ้าห่มให้สามารถลดอุณหภูมิร่างกายของผู้ป่วยตามจุดที่ตั้งอุณหภูมิผู้ป่วยไว้ - สามารถประเมินและบันทึกอุณหภูมิจริงของร่างกายผู้ป่วย - เครื่องปรับอุณหภูมิทำงาน โดยปรับอุณหภูมิของผ้าห่ม เข้าสู่จุดอุณหภูมิที่ตั้งไว้

กิจกรรม (Action)	เหตุผล (Rationale)
<p>จะทำงานโดยไฟสีเขียวจะสว่างขึ้น รวมทั้งช่องอุณหภูมิผ้าห่มและน้ำ (Blanket/Water) โดยจะแสดงอุณหภูมิผ้าห่มและน้ำในตัวเครื่อง</p> <p>2.6.2.3 กดปุ่ม Manual control mode สามารถอ่านอุณหภูมิร่างกายผู้ป่วย โดยต่อ Probe จากตัวเครื่อง เข้าทวารหนักของผู้ป่วยและอุณหภูมิร่างกายผู้ป่วยสามารถอ่านได้จากช่อง Patient</p> <p>2.6.3 Monitor only mode สำหรับการเฝ้าระวังระดับอุณหภูมิของผู้ป่วย</p> <p>2.6.3.1 เสียบปลาย Probe เข้ากับเครื่องและสอดปลาย Probe อีกด้านหนึ่งเข้ากับทวารหนักผู้ป่วย</p> <p>2.6.3.2 เปิดสวิทช์(เปิด/ปิด) เครื่อง และกดปุ่ม Monitoring only ไฟสีเขียวจะสว่างขึ้น อุณหภูมิร่างกายผู้ป่วยจะแสดงที่ช่อง Patient</p> <p>2.7 บันทึกการทำงานของเครื่องปรับอุณหภูมิ และเฝ้าระวังการทำงานของ เครื่องตลอดเวลา</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ติดตามการเปลี่ยนแปลงระดับอุณหภูมิของร่างกายผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด - เป็นข้อมูลฐานและเฝ้าติดตามความผิดปกติที่เกิดขึ้น
<p>3. การพยาบาลผู้ป่วยที่ลดอุณหภูมิร่างกายด้วยเครื่องปรับอุณหภูมิ</p> <p>3.1 เตรียมผู้ป่วยด้านจิตใจ</p> <p>3.1.1 แจ้งให้ผู้ป่วยรับทราบ</p> <p>3.1.2 อธิบายวัตถุประสงค์ วิธีการลดอุณหภูมิร่างกายพอเข้าใจ</p> <p>3.2 การเตรียมผู้ป่วยด้านร่างกายก่อนใช้</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ความร่วมมือของผู้ป่วย - ให้ผู้ป่วยยอมรับลดความวิตกกังวล และรู้สึกอบอุ่นใจ

กิจกรรม (Action)	เหตุผล (Rationale)
<p>เครื่องปรับอุณหภูมิ</p> <p>3.2.1 ตรวจสอบสภาพผิวหน้าการรับรู้สีของผู้ป่วย</p> <p>3.2.2 สังเกตและบันทึกระดับความรู้สึกตัว/การตอบสนองของผู้ป่วยต่อการเปลี่ยนแปลงระดับอุณหภูมิและความสามารถในการเคลื่อนไหวแขนขา</p> <p>3.2.3 วัดและบันทึกสัญญาณชีพทุก 15 นาที จนกว่าจะคงที่</p> <p>3.2.4 สังเกตและบันทึกลักษณะคลื่นไฟฟ้าหัวใจ (ถ้ามี)</p> <p>3.3 การพยาบาลผู้ป่วยขณะใช้เครื่องปรับอุณหภูมิ</p> <p>3.3.1 สังเกตและบันทึกระดับความรู้สึกตัว ระดับการตอบสนองของผู้ป่วยต่อการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิและความสามารถในการเคลื่อนไหวของแขนขา</p> <p>3.3.2 วัดและบันทึกสัญญาณชีพ</p> <p>3.3.2.1 ชีพจร อัตราการเต้นของหัวใจ การหายใจ ความดันโลหิตทุก 1 ชั่วโมง</p> <p>3.3.2.2 อุณหภูมิร่างกายทุก 2 ชั่วโมง</p> <p>3.4 สังเกตและบันทึกลักษณะคลื่นไฟฟ้าหัวใจ (ถ้ามี)</p> <p>4. สังเกตและบันทึกความผิดปกติของผิวหนัง การเปลี่ยนแปลงของสีริมฝีปาก เล็บ อาการบวม ปวด ร่วมกับการดูแลความสะอาดของผิวหนังทุก 5-10 นาที</p> <p>5. เปลี่ยนท่านอนผู้ป่วยทุก 2 ชั่วโมง</p> <p>6. ดูแลความสะอาดปากและฟันทุก 4 ชั่วโมง และทาริมฝีปากด้วยกลีเซอรีน บอแรค</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นข้อมูลเบื้องต้น สำหรับการเฝ้าระวังอาการของผู้ป่วย - ใช้ประเมินอาการเปลี่ยนแปลง หรือภาวะผิดปกติที่อาจเกิดขึ้น - ติดตามอาการของผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด และเหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์ - ป้องกันภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นกับผิวหนัง จากการถูกความเย็น - ป้องกันการเกิดแผลกดทับ - ป้องกันการติดเชื้อในช่องปาก และเพิ่มความชุ่มชื้นให้ริมฝีปาก -

กิจกรรม (Action)	เหตุผล (Rationale)
7. ดูแลให้ผู้ป่วยได้รับสารอาหารและน้ำตามแผนการรักษา	- ป้องกันภาวะรับสารอาหารและน้ำไม่เพียงพอ
8. การบันทึกสารน้ำเข้า-ออกจากร่างกายทุก 8 ชั่วโมง	- ประเมินภาวะขาดสารอาหารและน้ำของผู้ป่วย
9. ลงบันทึกในแบบบันทึกทางการแพทย์	- เป็นหลักฐานทางการแพทย์

การบันทึก (Documentation)

บันทึก Vital sign neurologic การไหลเวียนเลือดส่วนปลายและสภาพผิวหนัง บันทึกการใช้ setting ของเครื่อง ระยะเวลาการใช้อุปกรณ์ การควบคุมอุณหภูมิทางทวารหนักหรือทางรักแร้ และการเปลี่ยนแปลงหลังการใช้ บันทึกกิจกรรมการช่วยเหลือและผลลัพธ์ตลอดจนการให้คำแนะนำผู้ป่วยและญาติ

ข้อควรระวัง (Special consideration)

ในผู้ป่วยที่เคยมีการใช้กระเป่าไฟฟ้าลดไข้มาก่อนอาจจะมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อการใช้ได้ เช่น เส้นเลือดขยายตัว เป็นสาเหตุให้อุณหภูมิสูงลอยได้ และการใช้กับผู้ป่วยสูงอายุอาจเกิดภาวะเสี่ยงต่อการทำลายผิวหนังและเนื้อเยื่อสูงกว่า จะต้องมีการติดตามประเมินเพิ่มความเสี่ยงสูงกว่าการใช้กับผู้ป่วยทั่วไป

การประเมิน (Evaluation) การควบคุมอุณหภูมิร่างกายด้วยการใช้เครื่องปรับอุณหภูมิ

ประเมินหลังการใช้ ผู้ป่วยมีอุณหภูมิร่างกายคงที่หรือไม่ สัญญาณชีพปกติ ไม่มีอาการหนาวสั่น
ผิวหนังสีปกติ อุณหภูมิ และแหล่งสะอาดปราศจากการบาดเจ็บจากการใช้อุปกรณ์

เกณฑ์การประเมิน	ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2		ครั้งที่ 3	
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่
เชิงโครงสร้าง 1. ผู้ปฏิบัติคือ พยาบาลหรือ ผู้ช่วยพยาบาล 2. เตรียมอุปกรณ์ให้ครบ						
เชิงกระบวนการ 1. ล้างมือให้สะอาด 2. อธิบายให้ผู้ป่วยและญาติทราบวัตถุประสงค์ของการใช้เครื่องปรับอุณหภูมิ 3. ประเมินสภาพผู้รับบริการ 4. ทดสอบความร้อน 5. วางเครื่องปรับอุณหภูมิตามตำแหน่งที่ต้องการ 6. ประเมินผิวหนังบริเวณที่วางทุก 5-10 นาที 7. บันทึกสิ่งที่ปฏิบัติและผลลัพธ์ในแบบบันทึกทางการพยาบาล						
เชิงผลลัพธ์ 1. ผู้ป่วยมีความรู้ในการใช้เครื่องปรับอุณหภูมิ 2. มีการใช้เครื่องปรับอุณหภูมิอย่างถูกต้อง 3. ผู้ป่วยไม่มีภาวะผิวหนังไหม้พอง 4. ผู้ป่วยสุขสบาย 5. ผู้ป่วยคลายความวิตกกังวล 6. มีบันทึกสิ่งที่ปฏิบัติและผลลัพธ์ในแบบบันทึกทางการพยาบาล						